

KUVA/PHOTO: MARI LINNELL

Hepoköngäs luonnonsuojelualue Nature reserve

- Perustettu/Established: 1956
- Pinta-ala/Area: 1,7 km²
- Sijainti/Location: Puolanka

Alueen hoitaja/Maintained by: Metsähallitus

- Tel. +358 206 39 6380, petola@metso.fi
- Luontoon.fi/hepokongas
- Nationalparks.fi/hepokongas
- Retkikartta.fi / Excursionmap.fi

Matkailupalvelut/Tourism services:

- Paljakka.fi
- Ukkohalla.fi

Luonnonsuojelualue • Nature Reserve

Hepoköngäs

Hepoköngään suojelualue sijaitsee komeissa Kainuun vaaramaisemissa. Alueen helmi on Hepoköngään vesiputous, jonne johtaa esteetön polku taukopaikoineen. Suojelualueella voi ihaila myös vanhaa kuusikkoa ja harvoin tavattavia lintuja.

Putouksen kohinaa

Hepoköngään putouksen korkeus on 24 metriä. Se on maamme korkeimpia luonnontilaisia vesiputouksia. Hepoköngään vedet virtaavat edelleen Kiiminkijoelle ja aina 200 km päähän Perämerelle asti.

Maapallon historiaa

Hepoköngään alueella kulkee geologinen luontopolku, 1,5 km. Se vie Heinijoen rotkoon, kallioille ja soille. Jokirotkossa kohtaavat maapallon vanhin arkaainen graniittikallio ja meren pohjahiekasta kivetetty liuskekivi. Kohtaamispaikka on miljardeja vuosia sitten ollut mannerlaatan reunaa, jossa merenalainen laatta on painunut sen alle. Prosessissa syntyi Kareliiden vuorijono, Alppien veroinen vuoristo. Samassa tapahtui tuli-

vuoroimintaa, josta muistona voi nähdä tulivuoren tuhkapusseja. Vuosimiljoonat ja jääkaudet kuluttivat Kareliidit pois.

Metsän huminaa

Hepoköngään rotkon seinämillä on paahteisia ja varjoisan kosteita kasvupaikkoja. Se näkyy saniaisten, sammalien ja jäkälien lajirunsauna. Jokilaakson reunamilla on lehtoja, lähdepuroja, lähteisiä korpia, lettoja ja tulvametsiä. Puolet alueesta on kuusivaltaista vanhaa metsää, jossa lahopuu lisää lajiston monimuotoisuutta.

Vaatimatonta eksotiikkaa

Hepoköngään alueella voi tavata mm. metson, palokärjen ja pyyn, kaikki vanhojen metsien lintuja. Putouksen kupeessa on usein pesinyt koskikara ja suvannon kivillä hyppelee kesällä virtävästäräkki. Maaperä on ravinteikasta, mikä näkyy kasvilajistossa. Kallioiden saniaiset viihtyvät jokilaakson kosteassa ilmassa, harvinaisin on viherraunioinen. Muita harvinaisempia lajeja ovat lettosoiden punakämmekä ja kalkki-maariankämmekä.

Hepoköngäs Nature Reserve is located in the hilly terrain of Arctic Lakeland Kainuu region. The pearl of the area is the waterfall and an accessible nature trail with campfire shelter. Area is praised for the old spruce forest and rare bird species.

Rushing Waterfall

Hepoköngäs is a 24 m high waterfall, one of the highest natural ones in Finland. Its waters run to Gulf of Bothnia.

Explore History of the Earth

Geological nature trail (1,5 km) runs through river ravine and mires. The oldest rock on Earth meets petrified sediments of ancient sea in the ravine.

Natural Diversity

Diversity of lichens, mosses and ferns is great due to both torrent and moisture. Springs, streams and annual flood add nutrients to the soil. Half of the area is spruce dominated old growth forest with much decaying wood. White-throated dipper (*Cinclus cinclus*) nests by the waterfall. Grey wagtail (*Motacilla cinerea*) hops in the summer on the stones under the waterfall.

Hepoköngäällä on

sallittua

- liikkuminen jalan, hiihtäen ja meloen
- onkiminen ja pilkkiminen lammissa
- marjojen ja ruokasienten poimiminen

rajoitettua

- avotulenteko on sallittu vain puolikodan tulentekopaikalla. Metsä- ja ruohikkopalovaroituksen aikana avotulen teko on kielletty.
- viehekalastamiseen tarvitaan lupa
- metsästykseseen tarvitaan lupa. Paikkakuntalaisilla on ns. vapaa metsästysoikeus.

kiellettyä

- roskaaminen ja rakenteiden vahingoittaminen
- lemmikkieläinten vapaana pitäminen
- leiriytyminen
- kasvien kerääminen ja selkärangattomien eläinten pyydystäminen
- eläinten ja muun luonnon vahingoittaminen
- moottorikelkkailu ja maastoliikenne moottoriajoneuvoilla

Luontoon.fi/hepokongas > Ohjeet ja säännöt

In Hepoköngäs the following are

allowed

- walking, skiing and canoeing
- angling and ice-fishing in ponds
- berry and mushroom picking

restricted

- making a campfire is allowed only on the campfire shelter. If a forest or grass fire warning is in effect, lighting campfires is forbidden.
- lure fishing requires a permit
- hunting requires a permit

forbidden

- littering or damaging structures
- pets running free
- camping
- collecting plants or invertebrates
- damaging animals and nature
- snowmobiling and off-road traffic using a motor vehicle

Nationalparks.fi/hepokongas > Instructions and rules

GEOPOLKU. GEOLOGICAL TRAIL. KUVA/PHOTO: SANNA NURILA

METSÄHALLITUS 3/2022 · PUNAMUSTA OY, 5 000 KPL/COPIES

Luonnonsuojelualue - Nature Reserve

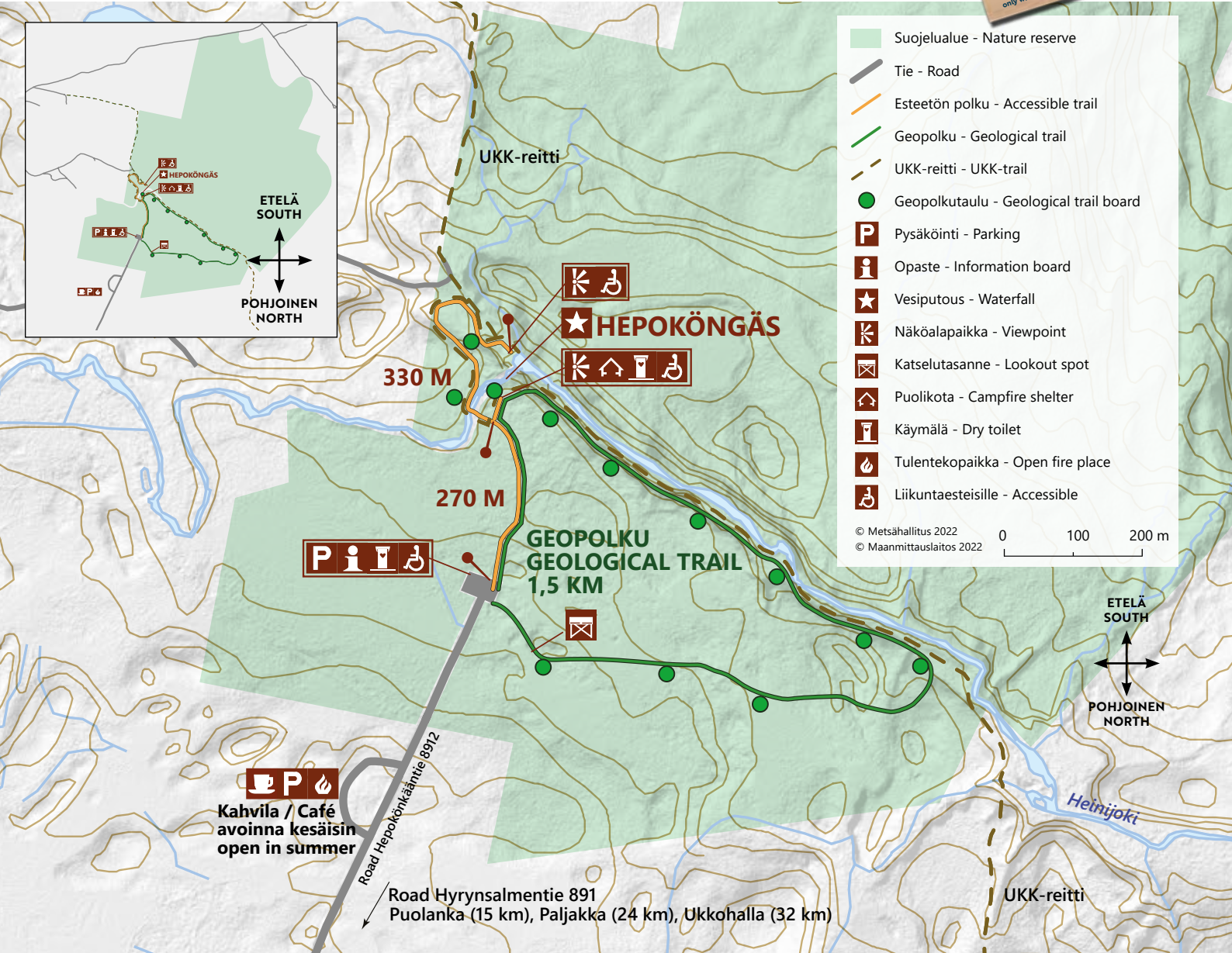
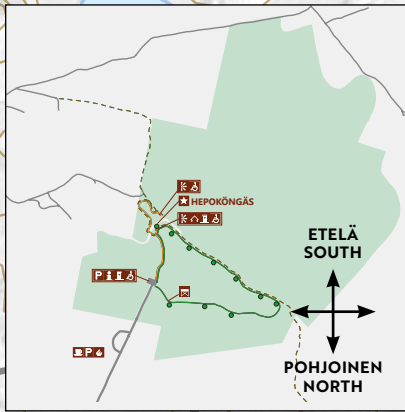
Hepoköngäs

RETKI-**ETIKETTI** Muista aina!

1. Kunnioita luontoa 2. Suosi merkittyjä reittejä 3. Lährydy vain sallituille paikoille 4. Tee tulet vain sallituille paikoille 5. Älä roskaa

OUTDOOR**ETIQUETTE** Keep in mind!

1. Respect nature 2. Use marked trails 3. Camp only where it's allowed 4. Light your campfire only where it is allowed 5. Do not litter

Kulkuyhteydet

- Hepoköngäälle on Puolangan keskustasta matkaa 15 km. Hyrynsalmentieltä on opasteet pysäköintipaikalle.
- Käytä navigaattorissa osoitetta Hepoköngäantie 21, Puolanka.

Pidä huolta luonnosta!

- Retkeile kestävästi ja huolehdi jätteistä.
- Polta palavat, mikäli mahdollista.
- Laita eloperäiset jätteet kompostikäymälään.
- Tuo muut jätteet pois maastosta.
- Muista retkietiketti!

How to get to Hepoköngäs

- Hepoköngäs is 15 km from the center of Puolanka. There are signposts to the parking area from the road Hyrynsalmentie.
- For navigator use the address Hepoköngäantie 21, Puolanka.

Respect nature!

- Leave no traces of your visit behind.
- Burn burnable waste, if possible.
- Put bio waste into a composting toilet.
- Take all other litter out of the area.
- Keep in mind the Outdoor Etiquette!

KUUSENKYNSIKÄÄPÄ. PURPLEPORA BRACKET. TRICHAPTUM ABIETINUM. KUVA/PHOTO: RAIJA KÄRENLAMPI